

Vipavski glas št. 24

pogled na Gradišče pri Vipavi

junij '93

NE POZABIMO!

Nasmeh nas nič ne stane, vendar čudežno deluje. Obogati tistega, komur je namenjen, in ne osiromaši tistega, ki ga poklanja. Zablesti kot sončni žarek, a spomin nanj lahko ostane za vedno. Nihče ni tako bogat niti tako reven, da si ga ne bi mogel privoščiti. Z njim lahko vsak samo pridobi.

Nasmeh prinaša srečo v hišo, pozdrav prijatelju, pomoč pri sklepanju poslov. Je počitek utrujenem, kažipot zgubljenemu, sončni žarek žalostnemu in najboljše naravno zdravilo proti jezi. Ni ga moč kupiti, izprositi, izposoditi ali ukrasti, ker ima vrednost samo, kadar se ga podarja.

Krajanom čestitamo ob dnevu državnosti - 25. juniju.

*Samo kdor vidi svoje korenine,
premeri debla moč in vej višine
in ve, kako je daleč od nebes.
(Alojz Gradnik)*

Vsebina

Gradišče.....	1
Pesniška beseda v našem kraju.....	3
Jernejev dan v Logu pri Vipavi.....	4
Iz naše krajevne skupnosti.....	6
Podskala - kaj se s tabo dogaja?.....	8
Moja dežela - urejena in čista.....	9
Skrinja orehova.....	10
Rally Alpina 93.....	10
Mladi slovenski Kanadčani med nami.....	11
OŠ Vipava - njene prostorske težave in napor za uresničitev enoizemskega pouka.....	11
Log pri Vipavi ima nov zvon.....	13
Srečanje strežnikov.....	13
Kakšno je delo gasilcev in GD?.....	15
Obnovljen lep star običaj.....	15
Na vzhod mimo dedovih "šicngrabnov".....	16
Turneja PAZ Vinko Vodopivec po Kanadi in ZDA.....	18
Pleve in drobtinice.....	19
Odmevi.....	20

GRADIŠČE

Gradišče je nastalo na hribu nad Vipavo, kjer danes stoji cerkev. Naselje se je širilo vse naokrog do podnožja Nanosa, tam je nekaj izvirkov ter dovolj kamenja, peska in lesa za gradnjo hiš. Krajevno ime naj bi na prvi pogled izhajalo iz sorodnih besed: gradim, gradnja, graditelj, gradilnik, gradbišče.

Kakšne sledi so nam ostale iz starih časov? Profesor Alfonz Müllner trdi, da so naša Gradišča nastala v začetku petega stoletja, takrat je pešala moč Rimljanov ob razpadanju Rimskega imperija. Prebivalci so gradili gradišča za obrambo naselij pred prihajajočimi trumami ljudi in roparji. To je bilo nekaj takega, kot gradnje taborov za obrambo proti Turkom, le da so gradišča gradili mnogo prej, pred drugimi prišleki, napadalci s severa iz vzhoda. Zato imamo več krajev z imenom Gradišče v bližini in v oddaljenih krajih po naši domovini, ta so nastala iz enakih razlogov. Tako imamo na primer Gradišče nad Ajdovščino, Gradišče pri Štjaku, Gradišče pri Privačini, Gradišče v Ljubljani, Gradišče pri Divači, Gradišče pri Materiji, Gradišče v Istri, Gradišče (Gradisca) pod Gorico v Italiji in drugod.

Naše Gradišče je verjetno nastalo še pred prihodom Rimljanov v naše kraje v drugem stoletju pred našim štetjem. Tu so že stoletja poprej živeli Iliri, Kelti in Japodi ter gradili gradišča (kastele). To nam kažejo koreni besed, ki so ostale pri nas in na tujem, kot na primer: Grad-Hrat, Gradec, Gard, Guard, Garde, Guarda, Guardia. V Krajevnem leksikonu Slovenije je omenjeno, da je bilo nad vasjo na Zatrepu predzgodovinsko naselje, toda o tem ni najti nikakršnega sledu.

Gradišče se deli na več zaselkov. Okraj cerkve je Britih, tam je bilo še pred sto leti dvaindvajset hiš, več od njih je bilo zelo majhnih in stisnjenih ena ob drugo. Sledijo Andlovska vas, Petriška vas, Poljšakova vas, Za vasjo, Žgavska vas in Planinska vas. Preživljali so se z živinorejo, vinogradništvom in sadjarstvom. Pri tem je treba omeniti, da so pridelovali mnogo češenj, ki tukaj na Vipavskem prve dozori. Prodajali so jih po raznih krajih, npr. po Pivki in v Postojni, Pod Avstrijo, ko še ni bilo železnice, pa so jih vozili tudi z vozovi do Dunaja. Nekaj nenavadnega je za mimoidoče spomladi čudovit pogled na cvetoče češnje po pobočju Gradišča.

Cerkev je na zgornjem delu hriba, na dominantnem položaju, nad njo se dviga zvonik, ki je oglejskega tipa in nosi letnico 1706. V notranjščini so trije oltarji, glavni je posvečen sv. Križu. Na stranskem oltarju na desni strani vidimo spodaj napis v latinščini.

Besedilo je napisano z večjimi rdečimi in manjšimi črnimi črkami in se glasi:

"IN TVA TVTELA AGGREGETVR BEATIS ANIMA FVN DATORIS OPVCVLI."

v našem prevodu: "POD TVOJIM VARSTVOM SE BO ZBIRALO LJUDSTVO;
DAROVALCU PA BLAGOR."

Po kronogramu se pokaže letnica 1629, po vsem tem je verjetno, da je bila takrat ta cerkev zgrajena.

Kakšen pomen je predstavljala cerkev na Gradišču pri orientiranju, nam je odkrival kažipot v Mančah, ob cesti na gornjem ovinku. Tam je stal lepo izdelan kažipot iz kamna, na njem so bile na kvadru vklesane podobe na vseh štirih straneh in kazale popotniku, kam vodi pot. Za smer proti severu, v Vipavo, je bil upodobljen sv. Križ, njemu je posvečena cerkev na Gradišču; proti vzhodu sv. Vid (Šentvid-sedanji Podnanos); proti jugu sv. Jakob, zaščitnik cerkve na Štjaku in proti zahodu sv. Andrej, ki predstavlja farno cerkev na Gočah. Pred stoletji niso postavljali kažipotov, kot jih danes poznamo, saj tudi ne bi nič pomagali tistim, ki so bili tedaj nepismeni. Tega kamnitega znamenja-kažipota ni več, ker so ga neke noči pred leti odnesli tatovi zgodovinskih obeležij.

Na Gradišču je štirinajst kapelic križevega pota, ki so postavljene v vrsti od sedanjega vipavskega Novega naselja do cerkve. Te je dal zgraditi dekan Jurij Grabrijan za časa svojega službovanja v Vipavi 1878-1882. leta. V notranjosti so bile oljne slike s prizori Križanega. Pozneje so bile zaradi nevarnosti poškodb prenešene v zvonik, sedaj se nahajajo v dekanijem arhivu. Kapelice so obnovljene po naročilu sedanjega dekana Franca Pivka, na novo jih je poslikal v tehniki fresk Franc Zupet-Krištof, akademski slikar iz Horjula. Pri poslikavi je slikarju poziralo nekaj domačinov z Gradišča iz Vipave. Obnovljene kapelice je blagoslovil 25. marca 1990 koprski škof Metod Piriš.

V vasi je bilo več družin, ki so se preživljale z ovčarstvom: Blaževi, Ovčarjevi (Petrič), Vrčnovi, Vrhovi (Petrič), Malikovi in Planinčevi (Petrič). Ovce so redili za volno in mleko, iz katerega so pridelovali odlični nanoški sir, in za meso. Pasli so jih od pomladi do jeseni na Nanosu in pozimi na Krasu.

Za vodo je bilo na Gradišču že od nekdaj zelo dobro poskrbljeno. Za napajanje živine in pranje so bila postavljena korita pod Mandergo, pri Poljšaku, pri Planincu (pozneje prestavljena k Ježevim), Cerkvena luža (dve koriti iz 1910. leta) in korito na Ločilah. Samo za napajanje živine so bili skopani kali pri Poljšaku, pri Bizjaku, pri Uršičevih, pri Ruštovih, pod Petriči in na Ločilah. Ti so služili za napajanje domače živine in za vprežno živino iz drugih vasi, s katero so vozili z Nanosa les v dolino. Pri Lukcovih (Božič) je bilo pod Italijo napravljeno zajetje vode za potrebe letališke stavbe pri Mayerjevi žagi. Cevi tega vodovoda se še danes nahajajo v zemlji.

Skozi naselje je vodila znana Gradiška pot na Nanos, po njej so vozili vozniki vpreg iz domače in iz sosednjih vasi: Slapa, Lož, Manč, Goč in Erzelja. Trasa poti je še danes dobro vidna in je potekala z Nanosa čez Vrata pri kapelici, pod vrhom "Plaza", po Strmadni, mimo cerkve, ob novem pokopališču in se spojila z glavno cesto pri odcepu poti za Slap. Zaradi zahtevnega vzdrževanja so pot opustili in nato vozili po Trški poti. Sedaj pa vsi uporabniki motornih vozil vozijo na Nanos po daljši cesti čez Sanobor. Pot bi bila še danes uporabna, če bi jo temeljito popravili, po njej bi prišli zelo hitro na Nanos.

Za časa Avstrije je že na marsikatera vrata trkala revščina. Marišek, ki je imel majhno hišico na Ježevim, si je sposodil pri botru Poljšaku dva koša, da je v njih lahko nesel prodaj jagode. Oprtal si je polna koša jagod čez rame in zgodaj zjutraj odšel peš v Trst. Tam jih je prodajal na tržnici po šestnajst krajcarjev za liter. Pri njem se ustavi kupec, ki

je hotel imeti jagode ceneje. Marišek mu odvrne: "Vintaj gor, vintaj dol, izpod šestnajst jih ne dam." Ta hip pride mimo neka Italijanka in reče: "Cosa?" "Ne koša, koša sta od botra Poljšaka."

Pod gradiški kataster je še nedolgo tega spadalo tudi letališče, Mayerjeva žaga, grajski mlin, Jamškov mlin, Živčeva žaga, teren sedanje vinarske kleti do Stare gore, južna vojašnica in celó Novo naselje. Gradišče je zelo raztegnjeno naselje, ker si je vsak po potrebi in možnosti zidal hišo na svoji parceli.

Franc Cerovšek

Op. pisca:

ALFONZ MÜLNER (1840-1918), avstrijski arheolog (1889-1903) je bil kustos državnega muzeja v Ljubljani; vodil je arheološke raziskave na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem. Napisal je več del s tega področja (EMONA, GESCHICHTE DES AISENES IN KRAIN, GÖRZ UND ISTRIEN in drugo).

GARDE francoska straža

GUARDIA italijanska straža, zaščita

KAL zbirnik vode, skopan na površini, vanj se steka deževnica

KRAJECER kreuzer, po slovensko križar, avstrijski kovanec, sto krajcarjev je bil en goldinar (gulden)

COSA italijansko kaj, izgovori se koza

PESNIŠKA BESEDA V NAŠEM KRAJU

Dekan Jurij Grabrijan je za narodno in ljudsko prosvetno delovanje navdušil Radoslava Silvestra, ki smo ga predstavili v prejšnji številki V.G. O dekanu Juriju Grabrijanu smo več pisali v 13. št. V.G. V tej številki predstavljamo njegovo pesniško besedo.

JURIJ GRABRIJAN - PESNIK

1800-1882

Vsekakor ni veliko besedovalcev, ki bi se lahko pohvalili, da jim je sam Prešeren katero od njihovih pesmi na nemško prestavil, kakor je zapisal v skromno potrditev pesniškega daru Jurij Grabrijan. Da to ni le samohvala, dokazuje tudi priznanje literarnega zgodovinarja F. Kidriča, da je Grabrijanova pesem Kranjska Slovenija ob Vodnikovi Iliriji in Modrinjakovem Pozdravu tretja odločna (ali kar agresivna) formulacija narodnih zahtev.

Mladenič, ki je poslušal filozofijo skupaj s Slomškom in Prešernom, je presenetljivo zgodaj pokazal živo narodno zavednost in vsestransko dejavnost. Optimistični Vodnikov duh je prevzel dijaka, ki je prihajal z roba slovenskega narodnostnega prostora in se konkretiziral v društvu "karbonarjev" in prizadevanju, da bi med bogoslovci tudi za javnost zaživelo tiskano glasilo

Slavinja. Če s tem ni bilo sreče, vendarle prizadevanje ni ostalo brez sadov. Znale so vsaj štiri pesmi, ki jih je v zgodnjih 20. letih napisal J. Grabrijan kot vodilni tega gibanja. Prevod ene izmed teh: Hvale polni občutljeji ob odhodu Avgušтина Gruberja utegne biti celo Prešernov. Osrednja pesem pa je nedvomno že omenjena Kranjska Slovenija. Pesem, ki jo je napisal 23-letni bogoslovec, je pravzaprav verzificiran

programski govor. Odlikuje jo živa, osebna čustvena prizadetost, ki dobi mestoma že kar napadalen izraz. Ta antologijska pesem obsega kar 25 devetvrstičnih, v jambskih desetercih in devetercih sestavljenih kitic. V treh verzih je običajno izražena ena razčlenjena misel. Sporočilo pesmi je: tujščina že navsezgodaj dela nasilje nad naravo in zatira prvobitno v človeku. Rojaki se sramujejo domovine in maternega jezika. Kljub slabim izkušnjam iz Karlovca (kot prvošolec je od tam dvakrat pobegnil, dokler ni pristal v Novem mestu) se ogreva za sestrskje jezike, v katerih naj bi odkrivali svojo prvotno podobo. Zameri tistim, ki se bolj ogrevajo za laški kakor pa hrvaški jezik. Težave, ki pestijo nas Slovence so: ošabnost, zaletavost, eksperimentiranje, jezikovna nesloga, medsebojno nepoznanje, odtujenost meščanstva.

Gotovo je bil J. Grabrijan zelo presenečen, ko je to pesem iz zapuščine prof. F. Metelka dne 8. septembra 1862 po 39 letih dr. Janez Bleiweis prinesel na 2. vipavsko bésedo in s tem vrnil pozornost, ki so jo Vipavci izkazali ob odprtju 1. čitalnice na Kranjskem v Ljubljani. Pesem je bila potem objavljena v Novicah (1862).

Potem ko je Grabrijan nastopil duhovniško službo, vse do 60. let ni podatkov o morebitnih novih pesemskih stvaritvah. V tem času splošne narodne prebuje pa je sestavil še nekaj priložnostnih pesmi. Tako:

Ob otvoritvi vipavske šole 1861

Ipavci utemeljiteljem slavne narodne čitalnice v Ljubljani 1862

Vipavska (za 2. bésedo na Zemonu)

Pozdrav Gorici 1863 (uglasbil A.Hribar)

Pozdrav gostom 1864 (ob ustanovitvi 13. slov. čitalnice v Vipavi)

Pozornost zaslužijo tudi Grabrijanovi prevodi, zlasti prevod dialoga iz Schillerjeve drame Vilhelm Tell, 3. dejanje, 2. prizor, namenjen za isto priložnost, in pesem Vrednost žensk, istega avtorja, ki so jo dvakrat interpretirali na vipavski bésedi.

Za sklep nekaj verzov iz Grabrijanove najpomembnejše pesmi:

Al' stanovitna ti le bodi,
srčnôst, Slovenja, naj te vodi!
in
tačas...
ne bo nikdo debelo gledal,
čeprav slovensko bom povedal.

Branko Melink

JERNEJEV DAN V LOGU PRI VIPAVI

Med stare navade in običaje na Vipavskem spada tudi praznovanje godu sv. Jerneja v Logu pri Vipavi. V loški cerkvi je postavljen na čast sv. Jerneju tudi oltar in sicer je v ladji drugi po vrsti desno.

Po Vipavskem so uporabljali za Jerneje tudi druge oblike tega imena kot so npr. Jarni, Jernij, Nejc, Nejče, Bartl in podobno. Praznovanje tega godu se vleče še iz

avstrijskih časov. Kako so ga praznovali po I. svetovni vojni in v začetku fašizma, mi je pripovedoval Janez Žorž s Slapa v brivnici pri brivcu Batiču. Ta je imel brivnico v sedanji Beblerjevi ulici št. 1 (župnišče). Pripoved sem slišal okoli leta 1930. Njegov oče je bil Jernej Žorz, ki je sinu Janezu večkrat pripovedoval, kako je hodil v Log ta dan in kako je bilo.

God sv. Jerneja se praznuje 24. avgusta. Ta dan so praznovali vsi Jerneji iz naše doline, ki so slovesno in samozavestno prišli v Log k sv. maši. Pripotovali so različno: peš, s konji, voli ali kako drugače. Med njimi so bili tudi taki, ki so si za ta dan privoščili prevoz s prvim taksijem v Vipavi. Vozil ga je g. Miler, ki je bil poročen z vdovo po Tinetu Grabrijanu. Tudi v Vipavi je bilo takrat veliko Jernejev, mnogi med njimi so bili ugledni obrtniki. Znan je bil zidarski mojster Jarni Ponižev, ki je v Logu sezidal prostor za pevce in naredil meh za orgle. Njemu se je pridružil Jernej Česen, krojač. Pri Lukcovih je bil tudi oče Jernej, čuvaj na Nanosu, sin Bartl pa kolarski mojster. Pri Žgavčevih v kotu so tudi imeli Jerneja, ki je imel sina zaposlenega v reški ladjedelnici. Vsako leto je prišel domov in očetu voščil ter mu dal nekaj denarja, da je lahko v miru plačal vožnjo v Log in se tam malo poveselil.

Sv. Jernej je zavetnik mesarjev, ker so mu kot mučencu odrli kožo, zato so se Jerneji mesarji ta dan še posebno imenitno držali. Mesar Jernej Česen je že zjutraj raznosil po vipavskih gostilnah prašičjega mesa, ki je bilo posebnost v gostilnah za ta dan. Prašičje meso so mesarji ta dan nesli tudi v Log, kjer ga je g. dekan Breitemberger blagoslovil. Jerneji so si izbrali vodjo tega ceremoniala ali glavnega organizatorja. Taka čast je doletela tudi znanega slapenskega župana gospoda Jerneja Žorža, ki je bil takrat v demokraciji bolj komunistično usmerjen, kar pa ni veljalo za kakšen poseben greh. Ta je tudi naročil prvi taksi v Vipavi za prevoz Jernejev v Log in iz Loga nazaj domov. V gostilni v Logu je imel tudi slavnostni nagovor vsem zbranim Jernejem.

Dodal jim je tudi primerne pridevke. Tako npr. "mojster žlica, mojster igla, mojster mauta, mojster dreta". Ubogi Jerneji so praznovali v gostilni v Logu, pa so bili vsi bolj praznih žepov. Ko je bilo treba plačati "froht", to je avtotaksi, ni bilo denarja. Prvi je v to zadrego stopil seveda sam župan Jernej Žorž in je tako opravičeval nastali "puf": "Nej hudič, d'nblu cejlu premužejne pr Žuorževih tolk vrejdu, d b jst ne mougu njt taksija za se pjelt v Lug in nazaj domov na Slap". Taksist Miler je uvidel denarno stisko in zadrego Jernejev in je tako odvrnil: "Nej trejba zdej tolku skrbt z tu plačat, jst si bm že sam povrnu in bom nabrau u vaših nuogradih n Slapi t'prvu gruzdje, pej bomo poglihli ta puf".

Slap so naša vipavska brda in za god sv. Jerneja tam že zori prvo grozde, ki je za mestne ljudi veliko pomenilo.

Tako so nekoč praznovali vipavski Jerneji svoj praznik. Veliko starih šeg in navad je šlo v pozabo. Mladi so zagrabili drugačen način življenja, drugačen način praznovanja in občevanja med seboj. Časi so se spremenili, pa ne bi bilo nič narobe, če bomo vsaj nekaj starih šeg in običajev spet oživel, poiskali v njih našo dušo in pristnost izročil naših dedov in mater. S tem bi obogatili svoje življenje in prinesli v brezcilnost toplino in prisrčnost življenja in odnosov med ljudmi.

April 1993

Izidor Rehar

P.S. Spomin na nekdanje "Jernejevo" je vsakokratni shod mož in fantov v Logu, ki se v zadnjem času kar lepo obnese.

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE SKAPIN d.o.o.

ELEKTROMATERIAL

Beblerjeva 8, Vipava, tel/fax 065 65-407

NUDIMO VAM

INSTALACIJSKI MATERIAL, SVETILA, MALI GOSPODINJSKI APARATI, BOJLERJI, KUHINJSKE NAPE, VENTILATORJI.....

OD 23.6.1993 BOMO EKSKLUZIVNI PRODAJALEC ZA GORENJE IN VAM BOMO NUDILI ŠIROKO PALETO PROIZVODOV TEGA PODJETJA

HLADILNIKE, ZMRZOVALNE SKRINJE, ŠTEDILNIKE, PRALNE STROJE, POMIVALNE STROJE, TELEVIZORJE, SALAMOREZNIČE, MIKSERJE, TEHTNICE, MULTIPRAKTIKE, VARILCE FOLIJE, KAVNE MLINČKE...

URNIK:

VSAK DAN OD 8 - 18

SOBOTA OD 8 - 12

SE PRIPOROČAMO - SE PRIPOROČAMO - SE PRIPOROČAMO - SE PRIPOROČAMO - SE PRIPOROČAMO -

ČISTILNA NAPRAVA

Po razgrnitvi lokacijskega dokumenta za sanitarno močvirje v Vipavi, ki so ga imeli krajan na vpogled do 10.3.1993 smo prejeli na krajevno skupnost pripombe nekaterih krajanov, ki navajajo bojazen, da se bo glede na preveliko bližino čistilne naprave smrad širil do hiš.

Po razgovoru z vodno gospodarsko inšpektorico, investitorjem in projektantom smo se odločili, da naslovimo dopis Oddelku za gospodarstvo, finance in urejanje prostora. V njem smo postavili pogoj, da tako investitor kot projektant zagotovita, da predvideni objekt ne bo povzročal nobenih negativnih učinkov v obliki raznih imisij, zlasti pa smradu v okolje ter da njegova izgradnja ne bo pomenila poslabšanja življenjskih in bivalnih pogojev krajanov Vipave, zlasti pa njenega južnega dela.

Investitor in projektant sta to zagotovila ter se zavezala, da bosta, če pride do takih vplivov, te takoj odstranila.

UREDITEV POKOPALIŠČA

V drugi polovici letošnjega leta imamo v načrtu prestavitev vodovodne pipe izpred mrliške vežice na primernejše mesto (levo od vhodnih vrat na pokopališče) in ureditev ličnega korita in postavkov za vrče.

ELEKTRIFIKACIJA ZEMONA

Investicija elektrifikacije novega dela zaselka Zemona je odprta že iz preteklega leta. Projekt je financirala krajevna skupnost v sodelovanju s krajan Zemona. V načrtu imamo, da bodo luči zasvetile do konca meseca julija.

ASFALTACIJA TABRA IN SANACIJA PORTALA

Stanovalci Tabra so se odločili za sofinanciranje asfalta pred svojimi hišami tako, da so pokrili polovico stroškov sami (razen ene družine), krajevna skupnost pa drugo polovico. Z občasno in slabo vzdrževanje portala (glavni vhod v Tabor) sta botrovala stanju, kakršno je. Da bi preprečili nadaljnje razpadanje smo se v KS odločili, da izvedemo najnujnejša dela.

V naslednjem letu načrtujemo dvig portala za cca 70 cm, kar je višina dveh kamnov, ki sta ob stalnem zasipanju zaradi poplav ostala pod zemljo.

V ta namen smo zaprosili za sredstva Zavod za naravno in kulturno dediščino Nova Gorica v višini cca 650.000,00 SIT (po predračunu Cestnega podjetja).

S to investicijo bomo omogočili stanovalcem Tabra nemoteno izvajanje njihove dejavnosti.

ODVETNIŠTVO

V prostoru KS Vipava vam je na voljo ODVETNIŠKA PISARNA, ki jo vodi odvetnik MILAN TAVČAR z Rakeka pri Postojni. V kolikor potrebujete pravni nasvet, vam ne bo treba več v Ajdovščino, lahko se obrnete nanj, **vsako sredo med 8.00 in 15.00 uro.**

FOTOGRAFIRANJE

Krajevna skupnost je odstopila prostor, ki ga je doslej uporabljalo Planinsko društvo Vipava, podjetju MEDIJA d.o.o. za dejavnost FOTOGRAFIRANJA in izposojajo video-kaset.

MEDIJA bo začela s svojo dejavnostjo v **juniju**.

VLJUDNO VABLJENI!

Informacije pripravila

Mirjam Graovac

EVIDENTIRANJE

EVIDENTIRANJE

EVIDENTIRANJE

Pred nami so volitve v organe krajevne skupnosti in občine. Na seji Sveta KS smo razpravljali, na kateri način bi vključili k evidentiranju novega vodstva KS in občinskih organov čim večje število krajanov. Sklenili smo, da pošljemo skupaj z Vipavskim glasom tudi evidenčni list, na katerega lahko vpišete tri imena posameznikov z njihovim naslovom, za katere menite, da bi vas v organih KS ali občinskih organih najbolje zastopali.

Tisti občani, ki bodo najčešče predlagani, nam bodo izhodišče pri naslednjih volitvah, ki bodo v jeseni 1993 ali spomladi 1994, odvisno od roka občinskih volitev in organizacije novih občin. Evidentirajo lahko le tisti, ki imajo stalno prebivališče v Vipavi.

Prosimo vas, da evidenčne liste oddate v nabiralnik pred sedežem KS ali v pisarni KS na uradni dan.

Svet KS

K R A J A N O M !

Pobudo nekaterih krajanov Vipave za preimenovanje ulic in trgov v naši krajevni skupnosti je Svet obravnaval na svoji redni seji dne 17.3.1993 ter sklenil, da se prepusti odločitev širšemu krogu predlagateljev.

Prosimo vas, da nam svoje predloge za preimenovanje ulic, predvsem pa predloge za preimenovanje obeh trgov: TITOVEGA TRGA in TRGA PAVLA RUŠTA, dostavite pisno ali v uradnih urah ustno na sedež krajevne skupnosti.

Svet KS

O B V E S T I L O

Z željo, da bi vipavsko pokopališče dobilo višji standard, da bi bile površine okrog grobov urejene in češče pokošene, predlagamo, da bi se letna grobarina povišala za 20%, kar znaša za enojni grob 1.000,00 SIT, za dvojnega pa 1.260,00 SIT. (Prej 800 in 1.050,00).

Predsednik sveta KS

IVAN PRINCES

PROŠNJA STANOVALCEM BLOKOV V ULICI GRADNIKOVE BRIGADE

Spomladanski čas je čas zaščite zunanjih lesenih delov oken in vrat.

Naprošamo vas, da se v bloku med seboj dogovorite za **enotno barvo lesenih delov** ter s tem pripomorete k lepšemu videzu fasade.

Hvala za sodelovanje!

SVET KS

ADAPTACIJA STARE ŠOLE V VIPAVI

Občina Ajdovščina je pripravila projekt adaptacije stare šole v Vipavi. Po projektu je predvidena adaptacija obstoječe zgradbe z dozidavo nujnih funkcionalnih prostorov z zadnje strani. Glede na razpoložljiva sredstva se je pristopilo k sanaciji strehe obstoječega objekta in adaptaciji pritličja. Streha je že popravljena.

V skladu z zbranimi ponudbami je bil za to delo izbran najugodnejši ponudnik podjetje "Remont" iz Podnanosa.

Dela na strehi je omenjeno podjetje izvršilo solidno za ceno 1.076.350,00 SIT. Na opravljena dela je izvajalec dal 10 let garancije.

Obseg del pri adaptaciji pritličja je definiran v skladu z razpoložljivimi sredstvi. Predvideno je, da se zamenjajo tlaki, namesto lesene medetažne konstrukcije izvede AB plošča, vstavi cevi za razvod električnih instalacij, popravi omete, popravi in prepleska vsa okna in vrata pritličja in prebeli pritličje v celoti. Ureditev prostorov v zgornji etaži in fasada je predvidena v naslednji fazi.

Za adaptacijo pritličja so bile pridobljene ponudbe štirih izvajalcev. Kot najugodnejši ponudnik je bilo izbrano Gradbeno obrtno podjetje Zidar p.o. Vipava, ki bi dela opravil v 60 dneh za fiksno ceno 4.725.347,00 SIT. Če izvajalec po svoji krivdi ne izvrši del v pogodbenem roku, mora za vsak dan zamude plačati 1% zamudne kazni in sicer do višine 5% pogodbenih del.

Zato eventuelno počasno napredovanje del ne vpliva na povišanje cene opravljenih del, temveč izvajalec sam nosi stroške inflacije morebitnih razlik v ceni materiala.

Vsa dela, ki bodo opravljena v tej fazi adaptacije stare šole, bodo izvedena precizno, tako da ne bodo v sramoto niti izvajalcu niti prebivalcem Vipave.

Ljubljana, junij 1993

FRANC ŽERJAV, ing. gradb.
IBT Ljubljana

PODSKALA - KAJ SE S TABO DOGAJA?

Za mnenje smo zaprosili direktorja Planike.

Minilo je pet let upravljanja nad Gostilno "ADRIA" in bifejem v Podskali. Stanje, v katerem sta bila ta dva objekta prevzeta, je bilo katastrofalno in popolnoma upravičena je bila v letu 1988 "bodeča neža", podeljena od RTV Ljubljana. V letih 1988, 1989 in 1990 je bila Gostilna "ADRIA" zgledno prenovljena, kompleks z odkupi zaokrožen in mislim, da ta objekt služi svojemu namenu in je kraj lahko nanj ponosen.

Mnogo večji problem in popolnoma drugačno težo ima izvir reke Vipave v Podskali. Leta 1988 je bilo prvič po petnajstih letih na našo pobudo očiščeno popolnoma zanemarjeno dno izvira v Podskali. V naslednjih letih so člani Turističnega društva in delavci Hotela Planika čistili dno pri izviru. Uredili smo tla,

očistili in na novo zaprli klet, zamenjali restavracijske mize, naselili smo ponovno postevi, race in nabavili čoln z namenom, da bi izviru dali čimveč življenja.

Žal pa je vse to zbledelo ob "barbarstvu", ki se je dogajalo v nočnih urah in ki nam je povzročilo tudi izredno veliko škodo. Gre za razbijanje miz in stolov, pisanje grafitov po stenah. Stoli so bili odnešeni celo v jezero v jamo.

Poleg tega gre za skrajno neodgovoren odnos stanovalcev, ki bivajo v hišah ob izviru. Bilo bi dobro, če bi še kdo razen tistih, ki smo čistili dno, videl, kaj vse ti stanovalci zmečejo v vodo. V Vipavi imamo tudi "krivolovce", ki so spretno poskrbeli, da rib ob izviru praktično ni več. Treba je tudi poudariti, da je stanje vode katastrofalno

slabo. Ob zadnjem čiščenju v maju smo svoj ponos pokazati obiskovalcem, željnim ugotovili, da so alge že popolnoma obrasle prelepe narave. izvir, česar v prejšnjih letih ni bilo. Laično sklepano, da se je onesnaževanje vode s strani okoliških stanovalcev močno povečalo.

MARJAN ZAVADLAV
Hotel Planika

Mislím, da bi morali prebivalci Vipave o tem razmisliti, kajti izviri Vipave so biseri, ki bi jih morali ščititi s skupnimi močmi in kot

Tekmovanje

MOJA DEŽELA - UREJENA IN ČISTA

Že nekaj let poteka v naši mali državici tekmovanje slovenskih krajev na področju turizma in varstva okolja z geslom "Moja dežela - urejena in čista". Žal se občina Ajdovščina v preteklih letih ni vključevala v to akcijo, zato smo letos napeli vse sile, da nas vendarle spoznajo tudi po tej plati. Koordinacijska komisija za Severno primorsko regijo je soglasno določila, da se zaradi izvirne lepote in posebnosti letos vključi v tekmovanje prav Vipava.

Z željo, da se v tekmovanju čim bolje odrežemo, vam priporočamo, da te vrstice pozorno preberete in razmislite, kaj lahko vsak sam v svojem kraju še postori, da bo Vipava zares zanimiva ne samo za ocenjevalno komisijo, temveč tudi za vsakega naključnega gosta, ki si jo bo želel spoznati in v njej preživeti del svojega omejenega prostega časa.

In kako poteka ocenjevanje?

Republiška komisija bo vsak predlagan kraj ocenjevala dvakrat. Prvič v obdobju od 15.6. do 15.7.1993 in drugič v obdobju med 15.8. do 15.10.1993.

Ocenjevanje zajema naslednje elemente:

1. Splošna urejenost kraja in okolice:

- splošna podoba neposredne okolice kraja-obrežij voda, obrobij gozdov, obcestij, smetišč itd.
- podoba javnih in stanovanjskih zgradb
- urejenost javnih parkov, zelenic
- urejenost in ocvetličenje vrtov, balkonov in oken
- podoba šolskih zgradb in vrtcev ter njihove okolice
- urejenost kulturnozgodovinskih in naravnih spomenikov ter pokopališč

2. Prometna urejenost kraja:

- stanje prometne in turistične opreme ob cestah ter snažnost cestišč
- urejenost pločnikov in prehodov za pešce
- urejenost parkirnih prostorov
- urejenost avtobusnih postaj in postajališč

3. Urejenost javnih lokalov in njihove okolice:

-urejenost in čistoča gostinskih lokalov, trgovskih in drugih lokalov, izložb, bencinskih servisov, pošte, šole, gasilskega doma, urejenost okolice industrijskih, obrtnih in drugih objektov, opremljenost in čistoča javnih sanitarij ter še posebej prijaznost in odnos do ljudi

4. Urejenost krajevne infrastrukture:

- urejenost naprav za letno in zimsko rekreacijo
- urejenost odlagališč za odpadke
- informativnost v in o kraju (informacijske table, prospekti, vodniki, poznavanje kraja)

Kot vidimo, je ocenjevalnih elementov zelo veliko. V nekaterih bomo zagotovo zelo dobri, v drugih morda malo manj, toda s skupnim delom lahko dosežemo veliko in postorimo marsikaj, da bo uspeh akcije odmeven.

VIPA VCI! Očistimo torej svoj kraj, pospravimo okolico svojih bivališč, okitimo svoje domove s cvetjem in se tako končno uvrstimo v seznam turistično zanimivih krajev Slovenije!

SKRINJA OREHOVA

V naših starih kamnitih hišah se po zaprašenih kaščah in drugih prostorih nahaja še veliko lepega starega pohištva. Zato se je nekaterim ljubiteljem takega pohištva porodila ideja in želja, da bi te naše "prelesti" zbrali in jih pokazali sebi in drugim na primerni razstavi. Tudi prostor za tako razstavo se je že našel. Družina Kebe je pokazala veliko razumevanja za sodelovanje ter ponudila stari del svoje domačije za razstavne prostore. Nekaj finančne pomoči bo dala tudi KS Vipava. Zato upamo, da nam bo s skupnimi močmi uspelo to idejo tudi uresničiti. Prosimo za pomoč vse naše krajane, ki bodo v svojem domu na novo odkrili stare zaklade lesenega bogastva naših dedov in babic, da ta odkritja sporočijo na telefonsko št. 65-098.

Z veseljem torej pokažimo našo dediščino, ki bo sama pričala, da je na evropskem nivoju.

Prijazno sprejmite organizatorje in strokovnjake, da si bodo lahko predmete ogledali, najlepše izbrali in jih po možnosti pripravili za razstavo, seveda vse z vašim privoljenjem. Razstava starega lesenega pohištva bo organizirana v okviru KS Vipava in bo kulturno obogatila turistično ponudbo Vipave.

Vabimo k sodelovanju in vnaprej hvala za pomoč!

Vipava, junij 1993

KS VIPAVA
UREDNIŠKI ODBOR

RALLY ALPINA 93

Rally Alpina 93 je rally, na katerem sodelujejo izključno Rolls-Royce avtomobili in je prvič potekal po avstrijskih Alpah že leta 1910. Od leta 1913 dalje je rally dobil svojo standardno podobo. Proga, po kateri je potekal, je bila dolga približno 1600 milj, šla je preko 19 gorskih prelazov predvsem v Avstriji, v Sloveniji pa preko Ljubelja.

Letošnja proga rallyja Alpina 93 je dolga 1743 milj in je razdeljena na 10 etap. Start je 20. junija na Dunaju, cilj je prav tako na Dunaju 4. julija.

Proga poteka od Dunaja preko Salzburga, Brunecka, Merana, Rive del Garda, Brunecka, Trsta, Opatije, Vipave, Škofje Loke, Ljubelja, Celovca, Graza do Dunaja.

Preko Slovenije poteka rally 1. julija, predvidena sta dva postanka in sicer v Vipavi in Škofji Loki.

Do konca januarja se je za rally prijavilo naslednje število rolls-roycovih avtomobilov:

United Kingdom - Velika Britanija	41
ZDA	19
Avstralija	9
Canada	2
Nizozemska	2
Nemčija	1
Kenija	1
Nova Zelandija	1

To ni končna lista udeležencev, pričakuje se, da bo število udeležencev nekoliko manjše.

V Vipavi bo 1. julija predvidoma ob 12.00 uri postanek in bo trajal približno eno uro. Za udeležence rallyja bo kosilo v Gostilni "ADRIA". Krajevna skupnost, Turistično društvo Vipava in Hotel Planika, ki so glavni organizatorji tega kratkega postanka rallyja, morajo storiti vse, da se bodo udeleženci dobro počutili in iz našega kraja odnesli čim lepše vtise.

Obiskovalce rallyja prosimo za uglajeno obnašanje.

INICIATIVNI ODBOR

MLADI SLOVENSKI KANADČANI MED NAMI

Folklorna skupina "NAGELJ" iz TORONTA (Kanada) bo med svojim obiskom po Sloveniji obiskala tudi Vipavo. Gostili jo bodo mladi iz Vipave in Vrhpolja. Skupna kulturna prireditev z nastopom folklorne skupine NAGELJ in pevskim nastopom Župnijskega mladinskega zbora bo v Vipavi predvidoma 7. julija zvečer ob 20.00 uri v kinodvorani.

Vipavcem in prebivalcem okoliških vasi priporočamo, da jih prisrčno in toplo pozdravijo ter sprejmejo. Člani folklorne skupine iz Toronta so otroci naših slovenskih izseljencev.

Toplo vabljeni na kulturno prireditev!

Vipava, 7.6.1993

OSNOVNA ŠOLA VIPAVA

NJENE PROSTORSKE TEŽAVE IN NAPORI ZA URESNIČITEV ENOIZMENSKEGA POUKA

Že več let se na vseh roditeljskih sestankih, sestankih sveta šole in sveta staršev ponavlja tema o prostorski problematiki na osnovni šoli in težavah z dvoizmenskim poukom v turnusih (en teden dopoldne, en teden popoldne).

Svet staršev je na seji dne 4.3.1993 dal pobudo o razširjenem sestanku, kjer naj bi bili prisotni tudi predstavniki občine in tistih krajevnih skupnosti, katerih učenci obiskujejo OŠ v Vipavi. Do tega skupnega sestanka je res prišlo dne 2.4.1993 in namen le-tega je bil, da se že enkrat ugotovi, kakšno je stanje in možnosti za ureditev razmer na šoli.

Z izpraznitvijo južne vojašnice se je ponudila priložnost, da bi prostorsko stisko šole rešili na tej lokaciji. Domačin Marko Lavrenčič, dipl.arh. je bil s sodelavko Vlasto Lokar eden izmed izdelovalcev elaborata urbanistično-arhitektonske ureditve vojašnice.

Ocenjevalna komisija je izbrala njegovo nalogo kot najboljšo.

Elaborati so bili na ogled v bivšem domu JLA, vendar je bil odziv krajanov zelo majhen. KS bi morala poskrbeti za večjo informiranost krajanov, organizirati okroglo mizo na temo ureditve kompleksa južne vojašnice...

Ureditveni načrt je narejen, vendar se delo pri tem ne sme ustaviti!

Izvršni svet je skupaj s pristojnimi upravnimi organi zagotovil v letu 1993 izdelavo idejnih projektov za dograditev osnovne šole v Vipavi in izdelal terminski plan za izdelavo le-teh (Glej terminski plan!).

Svet staršev je imenoval tričlansko komisijo, ki bo spremljala izpolnitev plana glede na dane roke.

Vodstvo šole je pripravilo temeljito analizo obstoječega stanja na osnovni šoli Vipava in

vizija razvoja. (O tem bolj podrobno kdaj drugič)

Kakšna je rešitev iz dvoizemskega pouka?

Skupen, odločen nastop staršev, učiteljev in ravnateljice v javnosti z zahtevo, da se uredi enoizemski pouk v osnovni šoli "Drago Bajc" v Vipavi. Z apeli, morda tudi s stavko pozvati Ministrstvo za šolstvo na razgovor, da bi se mu prikazalo stanje na šoli in čim prej našlo rešitev za normalno šolanje otrok, ki jim po ustavi in konvencijah pripada.

Država je dolžna otrokom omogočiti šolanje in dodatno izobraževanje. Občina Ajdovščina nas je vedno na vseh področjih potiskala v stran in dajala prioriteto drugim objektom v občini.

Tudi samoprispevek iz leta 1987 ni bil izglasovan v spodnjem delu občine in nam je tako manjkal velik del sredstev za uresničitev projekta:

"ZA NAS IN ZA NAŠE OTROKE"! Ko so v Ajdovščini gradili športni center "Police", adaptirali in gradili druge šole, so se sredstva zbirala tudi iz Vipave. Starši prosimo vse krajanje Vipave, da pripomorejo k rešitvi tega problema.

Ne smemo dovoliti, da nas težave otopijo, da se nanje kar privadimo. V tem primeru naši otroci še vedno ne bodo mogli obiskovati glasbene šole in drugih izvenšolskih dejavnosti, moten bo obisk verouka.

Delegati se morajo na skupščinah zavedati svojega poslanstva in se zavzemati za svoj kraj in njegove probleme, kar pa do sedaj ni bila redna praksa.

Če ne bo povezanosti, strpnosti in odgovornosti, bo še tisti denar, ki je na razpolago za šolstvo, odletel drugam in ne v Vipavo. Želimo si, da bi se tudi v Vipavi rešil prostorski problem šole in omogočil vsem otrokom enake možnosti za pridobivanje znanja in sodelovanje v drugih dejavnostih.

*SVET STARŠEV IN
VODSTVO ŠOLE*

O problematiki OŠ Vipava je bil v zadnjem času objavljen članek v Slovencu in Primorskih novicah.

TERMINSKI PLAN

IZDELAVE IDEJNIH PROJEKTOV ZA DOGRADITEV OSNOVNE ŠOLE DRAGA BAJCA VIPAVA

Na podlagi dogovora, sprejetega na sestanku sveta šole in sveta staršev Osnovne šole Draga Bajca Vipava, predstavnikov krajevnih skupnosti iz območja šolskega okoliša ter predstavnikov Izvršnega sveta občine Ajdovščina, bo izvršni svet skupaj s pristoinimi upravnimi organi v letu 1993 zagotovil izdelavo idejnih projektov za dograditev osnovne šole v Vipavi.

Terminski plan za izdelavo idejnih projektov

NALOGA	ROK
1. Izdelava Programa dejavnosti šole - Program pripravi OŠ Draga Bajca Vipava	15.5.1993
2. Objava javnega natečaja za izbiro izdelovalca idejnih projektov - Javni natečaj pripravita Oddelek za gospodarstvo, finance in urejanje prostora ter Oddelek za notranje, splošne in družbene zadeve.	30.5.1993
3. Izбира izdelovalca idejnih projektov po zaključnem natečaju - Izbiro opravi posebna komisija.	15.7.1993
4. Sklenitev pogodbe za izdelavo idejnih projektov - Pogodbo sklene izvršni svet z izbranim izdelovalcem.	15.8.1993
5. Izdelava idejnih projektov ter PGD za posamezne faze.	15.10.1993

Datum: 5.5.1993

*Predsednik izvršnega sveta
SILVESTER PREMRL*

LOG PRI VIPAVI IMA NOV ZVON

Letošnji velikonočni ponedeljek je bil za vse Marijine častilce, ki se zbirajo v mogočni cerkvi Marije Tolažnice v Logu pri Vipavi, še posej slovesen. Koprski škof Metod Pirih je tega dne blagoslovil nov zvon, posvečen s. Ani - zavetnici žena in še posebej zaščitnici naših mater.

Škof Pirih je v pridigi spodbujal, naj se ob vabilu zvonov radi udeležujemo raznih pobožnosti, ki jih skoraj skozi vse leto nudi to lepo svetišče, ki je vse prej kot samo podružnica ponosne vipavske fare; kot romarsko središče je srce celotne Vipavske. Izhajajoč iz postnega časa je posebej poudaril potrebo po spravi med ljudmi in ljudi z Bogom.

Do leta 1792 so v stranskih zvonikih loške cerkve zvonili le manjši zvonovi. Tega leta pa so nabavili veliki zvon, ki tehta 2539 kg in je delo livarne Samassa iz Ljubljane. Uглаšen je na ton H. Velikemu zvonu so leta 1846 pridružili v levi mali zvonik še tri zvonove, težke 1495, 828 in 391 kg. Ob dograditvi cerkve v sedanji obliki in mogočnega zvonika, ki do križa meri kar 60 m, so vse zvonove namestili v novi zvonik (1867 do 1874). Slednje tri je že pred prvo svetovno vojno stara Avstroogrška monarhija pobrala in uporabila v "bolj praktične" vojaške namene. Po koncu vojne je Avstrija plačala Italiji vojno odškodnino za zvonove. Italijani so zvonove cerkvi vrnili, vendar lažje kar za 458 kg. Žal so ostali v zvoniku malo časa. Že 10.12.1942 so te tri zvonove znova pobrali vojaki - tokrat italijanski, ki pa jih še do danes niso vrnili. Tako je naprej sameval, pel in vabil precej let le veliki zvon. Ob 200-letnici blagoslovitve velikega zvona je bila sprejeta odločitev, da se ponovno nabavijo manjkajoči trije zvonovi. V

dani situaciji so sredstva zadostovala le za en zvon, težak 1375 kg, ki je uглаšen na ton D. Vvila ga je livarna De Poli iz Vittorio Veneto.

Z dobro voljo, darovi vernikov in ob prizadevanju zlasti vipavskega dekana g. Pivka je upati, da bosta v Logu kmalu zazvonila tudi mala zvonova in bo ponovno možno ubrano pritrkavanje domačih in drugih pritrkovalcev.

K slovesni blagoslovitvi novega zvona se je zbralo precejšnje število vernikov, ki so napolnili lepo okrašeno cerkev, kjer je v sprednjem delu ladje pred daritvenim oltarjem na lepo opletenem kmečkem vozi čakal zvon, da ga po škofovem blagoslovu na koncu mašne daritve odpeljejo gasilci v spremstvu skupine deklet v vipavskih narodnih nošah pod veliki zvonik in nato potegnijo skozi lino v zvoniku navzgor. Da bi slovesnost izzvenela še bolj edinstveno in svečano, so gasilci iz Vipave, Vrhpolja, Podnanosa (Šenbida) in Cola, skupaj 40, zvon potegnili v zvonik, ki se mu je nato pridružil še veliki ter sta zapela v duetu.

Ker sodi Log pod okrilje Vipave, so Vipavci prevzeli pripravo slovesnosti; pripravili in okrasili so cerkev, pevski izbor je sodeloval z ubranim petjem, na manjši pogostitvi po končani slovesnosti pred cerkvijo so se izkazale vipavske žene in dekleta s pecivom ter vipavska klet in mlekarna z vinom in sirom. V vipavski cerkveni hiši so pripravili priložnostno razstavo slikovnega materiala, priznanj in pokalov, ki so jih vipavski pritrkovalci dosegli na srečanjih doma in v zamejstvu.

MARTINA VRČON

SREČANJE STREŽNIKOV

V nedeljo, 30. maja 1993 je bilo srečanje strežnikov vipavske dekanije. Zanje je bilo najpomembnejše tekmovati, ob tem pa naj bi se tudi povezali.

Zbrali smo se v semenišču. Bilo je lepo vreme in mnogi so se pripeljali s kolesi. Popoldansko sonce nas je grelo in napovedovalo vroče tekme. Na srečo se je kasneje

malo pooblačilo. Šli smo v kapelo in zmolili litanije. Gola moč in spretnost ne zadoščata, zato naj bi nas molitev združila v tovarišijo.

Najprej je bil kviz. Strežniki so se pomerili v poznavanju nedeljskih beril in evangelijev. ločeni so bili po starosti. Do četrtega razreda osnovne šole so bile mlajše skupine, od petega razreda dalje pa starejše. Za vsako nedeljo sta bili po dve vprašanji. Dobro so se naučili. Če bi ocenjevali po šolsko, bi dobili skoraj same petice. Strežniki so se skupaj učili odgovore, zato po tem prvem delu nismo dobili zmagovalca ne pri mlajših ne pri starejših.

Za to pisno preizkušnjo so se začela športna tekmovanja. Skoraj vse župnije so sodelovale v malem nogometu in v štafeti: Ajdovščina, Budanje, Col, Kamnje, Planina, Slap, Šturje, Vipava, Vipavski Križ in Vrhopolje. Iz Podkrajja sta prišla le dva strežnika na kviz, za druga tekmovanja pa niso imeli strežnikov.

Na vrsti je bil nogomet. Igrali so na štirih igriščih: za semeniščem, ob osnovni šoli, v sosednji opuščeni kasarni in na vrhu Gradišča. Igrali bi tudi na stadionu, toda vojaki nimajo golov za mali nogomet ali rokomet. Da bi ugotovili zmagovalca s čimmanj tekmami, so strežniki igrali na izpadanje. V prvih petih tekmah je tako že izpadlo polovico župnij. Po dodatni tekmi med najslabšima zmagovalcema so v polfinalu igrali Kamnje:Ajdovščina in Vipava:Vipavski Križ.

Da bi si nogometaši odpočili, je bila vmes spretnostna vožnja s kolesom. Cesto v vojašnici smo izkoristili za skupinske igre. V spretnostni vožnji so kolesarji začeli s počasno vožnjo. Potem smo izkoristili za skupinske igre. V spretnostni vožnji so kolesarji začeli s počasno vožnjo. Potem so se zapeljali čez gugalnico in prišli do najtežjega dela, slaloma med keglji. Proga je bila ozka in vsak prestop čez črte je h končnemu času prištel pet sekund. Pot se je nadaljevala pod oviro, visoko 120 cm. Med vožnjo je strežnik vzel kozarec vode s stojala in ga pripeljal sotekmovalcu. Ta je imel zavezane oči in je peš šel po isti progi nazaj. Z govorjenjem

ga je usmerjal tretji strežnik. Na cilju sta prelila vodo iz kozarca v steklenico.

Zmagali so fantje s Cola. Ko je njihov drugi tekmovalec brzel med keglji, so mnogi pomislili, da nima dobro zvezanih oči. Kasneje pa je ekipa iz Vrhopolja dosegla skoraj isti rezultat in so se pomisleki razpršili. Fantje so pač že doma vadili.

Preostali dve disciplini nista bili tako zapleteni. Progo s keglji smo uporabili še enkrat za izbijanje žoge. Dva strežnika sta si med keglji z nogo podajala žogo, da bi jo pripeljala do konca. Ob strani so stali izbijači iz drugih ekip. S svojimi žogami so izbijali njuno. Če so jo spravili ven s proge, sta morala strežnika ponovno na začetek. Upanje na prvo mesto je seveda izpuhtelo v takem primeru. Izbijači so se svojega dela sproti učili in so vsako naslednjo ekipo huje ovirali. Tisti pa, ki so se podajalcema preveč približali, so bili izključeni. Tako se je zgodilo, da so zmagali Vrhopoljci, ki so šli zadnji na pot.

Zatem so odigrali v nogometu obe polfinalni tekmi. Vipavci smo se razveselili, da so se naši strežniki uvrstili naprej. V finalu so kasneje igrali z Ajdovci.

Na vrsto je prišla štafeta. Fantje niso samo tekli, pomembna je bila tudi njihova spretnost. Tekli so po zajčje, vodili košarkaško žogo, v dvoje peljaji "krjolco" in tekli ritensko. Zadnji tekmovalec se je s kolesom vrnil na začetek. Zmagali so Ajdovci, Vipavci pa so bili drugi.

V nogometu se je vrstni red obrnil. Vipavci so zmagali tesno 1:0. Na koncu smo še dokončali tekmovanje v kvizu. Zmagali so Šturci in Budanjci.

Zmagovalci vsake panoge bodo odšli na škofijsko tekmovanje, ki bo spet v Vipavi. Izračunali smo tudi skupni vrstni red župnij. Najbolj zaslužni iz prvih treh so odšli na lep izlet na Štajersko. Lepo bi bilo, da bi tudi drugo leto izvedli tako srečanje. Starši so se ponudili, da bi namesto prezaposlenih duhovnikov oni vodili priprave.

JOŽE FABČIČ

KAKŠNO JE DELO GASILCEV IN GASILSKIH DRUŠTEV?

Kakšno je delo gasilcev in gasilskih društev? Verjetno je malo ljudi, ki si postavljajo tako vprašanje. Zakaj? Vsi smo navajeni, da v primeru požara pridejo gasilci in pogasijo ognjene zublje, ki ogrožajo hišo, hlev, senik, živino ali celo človeka. Vsem se zdi zavijanje sirene gasilskega vozila tako normalen pojav kot dež, ki namoči suho zemljo, potrebno vlage. Sprašujemo se: "Kje je požar? Zakaj je nastal? Kakšna nevarnost preti ljudem in živalim? Kdo je povzročitelj požara? Le zakaj so ljudje tako nepozorni, neskrbni in malomarni?" To so najpogostejša vprašanja, ki vrtajo ob pogledu na drveče gasilske avtomobile z zavijajočo sireno v spremljavi plesočih modrih luči. To so vprašanja, razpravljanja in razpredanja ljudi. Včasih celo kdo pripomni: "Sreča, da jih imamo". DA, sreča, da jih imamo. Te nesebične ljudi, ki jih ne skrbi spanec, če jih sredi noči sirena spravi iz postelje, ki ne preklinjajo, če so ob popoldanski počitek in ne godrnjajo, če je treba priskočiti na pomoč sočloveku, ki ga je dolotela nereča in gorje.

Člani gasilskega društva skrbijo za svoje usposabljanje in za naslednike.

Da bi svoje delo čim bolje opravili, je potrebno strokovno usposabljanje. Poleg drugih načinov usposabljanja so tudi priprave na gasilska tekmovanja: občinska, regijska in državna.

Občinska gasilska zveza Ajdovščina je tako organizirala gasilsko tekmovanje vseh društev v občini. Tekmovanja, ki je potekalo dne 28.5. in 6.6.1993 na stadionu v Vipavi, se je udeležilo preko 200 gasilcev različnih starosti.

Na tekmovanju so bili doseženi tile rezultati:

Zavod Janko Premrl-Vojko 1. mesto

PIONIRJI: 1. mesto GD Col, 2. Vrhpolje, 3. Podnanos, 4. Vipava

PIONIRKE: 1. mesto GD Col, 2. Vipava, 3. Podnanos, 4. Vrhpolje

MLADINKE s 300 l motorno brizgalno: 1. mesto Vipava

MLADINCI s 300 l brizgalno: 1. mesto Vrhpolje

MLADINKE s 500 l brizgalno: 1. mesto Vrhpolje, 2. mesto Podnanos

MLADINCI s 500 l brizgalno: 1. mesto Vrhpolje, 2. mesto Podnanos

ČLANI A: 1. mesto Podnanos, 2. mesto Vipava, 3. mesto Podnanos

ČLANI B: tu si delita 1. mesto Vipava in Podnanos.

Poleg omenjenih ekip so nastopali tudi veterani, to so gasilci, ki so dopolnili 50 let, prvo mesto so dosegli Vipavci.

Vse prvouvrščene skupine so prejele lične pokale. Vipavski gasilci so osvojili 5 pokalov.

Prvo- in drugouvrščene ekipe se bodo udeležile regijskega tekmovanja, kjer bodo sodelovala vsa gasilska društva severnoprimorske regije. Tekmovanje bo potekalo v Vipavi septembra meseca.

Gasilski pozdrav - NA POMOČ

LUDVIK CURK-VIKO

OBNOVLJEN LEP STAR OBIČAJ

Nad sto gasilcev vseh starosti iz večine društev občine se je v torek 4. maja, na praznik sv. Florjana zvečer v uniformah in v civilu s šestimi prapori udeležilo v Marijini cerkvi v Logu sv. maše.

Daroval jo je vipavski dekan g. Pivk ob somaševanju škofovega tajnika g. Skapina in upokojenega župnika g. Petriča za vse žive

in pokojne gasilce. V pridigi med mašo je dekan orisal življenje sv. Florjana in pomen gasilske organizacije in njenih članov, ki so vedno pripravljene pomagati sočloveku v nesreči.

Maše se je udeležilo tudi veliko drugih vernikov, prijateljev gasilcev in ji skupaj ob ubranem petju lepo in zbrano sledilo.

Iz kronike o življenju in delu vipavskih gasilcev je razvidno, da je to star in spoštovan običaj. Vse od ustanovitve društva pred daljnjimi 116 leti do druge svetovne vojne je bil god sv. Florjana gasilski praznik. Na ta dan po jutranji sv. maši, ki so se je udeležili vsi gasilci in mnogo krajanov, so imeli občni zbor, nato pa so v času življenja g. grofa Lanthierija v njegovi prisotnosti (ves dan je bil v gasilski uniformi) in na njegove stroške praznovali v Podskali. Po njegovi smrti je praznovanje ostalo le na društvene stroške.

Tudi letos so se vsi udeleženci slovesnosti po končani maši zbrali v prostorih vipavskega gasilskega doma na priložnostni

zakuski, ki jo je finansirala Občinska gasilska zveza, in dolgo v noč skupaj z duhovniki prijetno kramljali.

Pomembno je, da so se obnovitve tega lepega običaja vsi veselili in sklenili, da postane to zopet tradicija.

Kot zanimivost velja ob tej priložnosti povedati, da je danes že pokojni Jernej Poniž (Nejče), ne glede na družbeno klimo, vse do svoje smrti, na praznik sv. Florjana prinašal h kipu svojega zavetnika, ki stoji na Hrovatinovi hiši nasproti cerkva, sveže poljsko cvetje.

PETER VRČON

NA VZHOD MIMO DEDOVIH "ŠICNgrabnov"

Slovenija nujno potrebuje nova tržišča. Največje in najmanj raziskano je tržišče bivše SSSR, te ogromne dežele velikih nasprotij.

Podjetje me je napotilo s tovornjakom v Ukrajino, nato v Belorusijo in nazadnje v Rusijo. V vzhodnih državah sem bil prvič, po tem ko sem prevozil vso Evropo. V tem sestavku vam želim posredovati svoja videnja in opazovanja po mnogih spremembah, do katerih je prišlo tako v Rusiji kot pri nas.

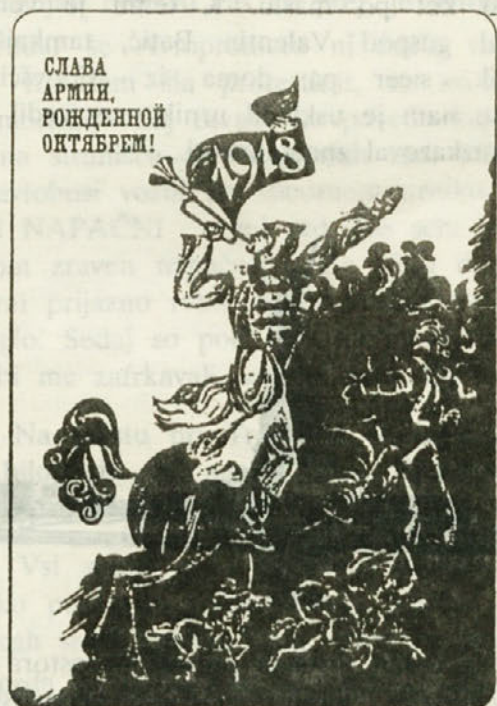
"Rusija", največja država sveta, leta 1970 je štela 243,9 milijonov prebivalcev, dežela narodov, socializma, rekordov, revolucije. Od Lendave pa do Čopa nas loči dobrih 420 km zračne črte. Rusija, ki so nam jo prikazovali do nedavnega kot zgled družbenega napredka...

Vanjo sem prvič prišofiral 11. februarja letos, potem sta sledili še dve vožnji. Po opravljenih carinskih formalnostih na madžarski strani v mestecu Zahony, me je pričakal jeklen most dolg dobrih 100 m, z luknjastim asfaltom in kolono tovornjakov. Zaradi lukenj in nasproti vozečih kamionov se je tresel in gugal. Zato sem nad valovi rjave Tise podvomil v rusko tehniko in razvoj. Na ruskem bregu sem videl skrb za ruskega človeka v obliki dveh deset metrov oddaljenih vzporednih mrež, ki sta bili visoki kakšne tri do štiri metre. Vmes pa je bil

lepo sfrezan vrtiček. Vse skupaj je bilo predvsem proti večeru, zelo obiskano s strani mladih vojakov s psi in baterijskimi svetilkami. Pregled kamiona je bil natančen. Vojaki in carinski delavci so prijazni ter zelo "fehtarski". Prav kmalu sem se "znebil" dveh zavojčkov cigaret in dveh ribjih konzerv. Seveda je bilo njihovo pasje iskanje narkotikov, orožja in pornografije brez rezultatov. Ker se je bližala noč in ker sem bil s strani italijanskega šoferja opozorjen, da čez bližnje Karpate ni varno potovati ponoči, smo se zapeljali v bližnje mesto Užgorod na varno prenočevanje. Zgleda pa takole: zapelješ v privatni parkirni prostor, ograjen z mrežo, ob kateri so psi in je razsvetljen. Plačas 15 DEM in tam lahko prebiješ noč. Karpati so me zjutraj res zanimali, saj se je moj ded tam boril med I. svetovno vojno, na avstrijski strani seveda. Zato sem bil v mislih z njim. Karpati so gorovje z redkim gozdom. Nič kaj lepa cesta se je vijugala in se rahlo vzpenjala in padala po dolini. Med vožnjo po Karpatih sem se pridno učil cirilice in ukrajinščine. Opazoval sem obdelana prostranstva in se čudil revščini in vrstam ljudi, ki so čakali kruha, ob takih poljih. Ker mi jezik ni šel najbolje, sva s sovoznikom večkrat jemala štoparje, ki jih je na vsaki avtobusni postaji dovolj, dežela pa

je dovolj velika za dolge klepete in osebne stike. Sporazumevanje je potekalo z vsemi udi in asociacijami vseh slovanskih jezikov. Peljali smo vojaka, ki je poleg ruske služil še dvoletno državno tlako, pilota MIG 27, ki je bil premeščen, pa tudi nekaj prijaznih kmetov, ki so potovali po opravkih. Po pripovedovanju so Ukrajinci bolj na psu kot ostali "Rusi". Plače se gibljejo od 5 do 100 DEM za inženirja. Zahodnih proizvodov skoraj ne poznajo. Kot šofer tujega kamiona sem bil pogosto tarča policije. Ta tiči pred in za vsakim večjim mestom, pa tudi vmes. Na policaje sem se doma najbolj pripravil in se založil z bankovci po 10 DEM, žvečilnimi gumiji, steklenicami piva in cigaretami "Marlboro". Zelo so podkupljivi, po par minutah nerazumljivega nagovora, kje vse bi moral voziti in kakšne znake sem prekršil, popustijo za 10 DEM.

Oskrbovanje z gorivom pa gre takole: le redke črpalke ga imajo in ta je za marke drag, ob cesti včasih stojijo avtomobili, v njih pa možje, ki ob tujem kamionu pokažejo tablico "diesel". Tam se ustaviš in

V hotelu, kjer sem prenočeval, sem lahko kupil le tole "razglednico" z napisom SLAVA ARMIJI, ROJENI V OKTOBRU!

že romajo kante goriva v tvoj rezervoar za borih 20 do 30 DEM za 100 litrov. "Ruska" nafta ni niti pri jutranjih -25 C ni delala težav. Po dveh dneh in nočeh vožnje, torej po prevoženih 1200 km (povprečno 30-40 km/h) smo prišli v DNEPRODŽERŽINSK.

Tam smo poiskali hotel in "varno" spravili kamion za ogrado podjetja. V hotellu smo borno prenočevali za 6 DEM in večerjali za 2 DEM. V hotelu, ki je edini v mestu, večjem od Ljubljane, sem videl in občutil, kako zelo jim primanjkuje naše moderno in kvalitetno pohištvo pa še kaj drugega. Telefon je posebno poglavje. Če želiš klicati domov, moraš zjutraj na pošto, tam naročiš pogovor in popoldan dobiš minuto ali dve pogovora. Za to mesto imajo le dne meddržavni liniji. Eno ima pošte, drugo pa direktor kombinata tovarne z 10.000 delavci. S kolegom sva izkoristila drugo možnost zaradi pohištva, ki sva ga pripeljala za njihove pisarne. Kako je pošte ekspeditivna, sem spoznal, ko je domov priromala moja kartica s pozdravi po 31 dneh.

Obiskala sva tudi tržnico v mestu. Tam cveti menjava deviz in ukrajinskih bonov. Ljudje prodajajo skoraj vse in se pri tem močno tržno obnašajo. Cene pa so zelo nizke.

Po kratkem presledku sta sledili vožnji v Belorusijo in Moskvo. Moskva, mesto z 9 milijoni ljudi. Med Ukrajino, Rusijo in Belorusijo je po novem meja - rampa s spalno prikolico ob njej. Belorusija je bogatejša od Ukrajine, morda celo od Rusije. Ima dokaj dobro avtocesto med Brestom in Moskvo. Policijske, naftne in druge "navade" so iste. Glavno mesto Minsk ima trgovino v treh "rangih": ruski trg za nizke cene, zahodni trg za rube (ruske in ukrajinske) in "freeshop" za devize. Mnogokrat je vse isti trgovini. Njihova razvitost se nevarno približuje naši. Minsk je po prometu, avtomobilih in arhitekturi pravo evropsko mesto.

V Moskvi sem bil zaradi carinjenja tri dni. Moskva sama me je očarala. V njej cveti trgovina med evropskim in azijskim delom Rusije. V zadnjem času pa med Evropo in

Azijo. Navadni smrtniki kupujejo v vrstah revna ruska živila. Direktorska sekta si pa privoščiči svetovni luksuz. Tako je tudi navidezna enakost že zdavnaj izginila. Razdalja med revežem in bogatinom se kot pri nas povečuje. Moskva je mati Rusije. Za njo na vzhodu stojijo druga največja naftna nahajališča na svetu. Pod njo je 4.000 km žitnega polja od Bresta do Novosibirska, da ne govorimo o rudninah, plinu in vesoljski

tehniki, ki jo premorejo. Morda jim manjka le kanček kmečke pameti, da bi nahranili obubožano in pridno ljudstvo. Morda je Jelcin njihov prerok, vanj verjamejo, Amerika pa stavi nanj milijarde zaradi interesov.

Srečno Rusija in še kdaj!

27. aprila 1993 JANKO RODMAN, Vipava

TURNEJA PAZ VINKO VODOPIVEC PO KANADI IN ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIKE

Ob 40-letnici delovanja Primorskega akademskega zbora Vinko Vodopivec smo se v zboru odločili, da to častitljivo obletnico nekoliko delovno "proslavimo". Pripravljati smo se začeli na oktobrski koncert v Cankarjevem domu, želeli pa smo si zapeti tudi kje v zamejstvu.

Vodstvo zbora je tako prišlo v kontakt tudi s Slovenci onstran Atlantika, ki so si zelo želeli našega obiska. Seveda se nam je to zdelo neuresničljivo, še posebej ob dejstvu, da so za naš projekt v raznih domačih kulturnih organizacijah imeli bolj malo posluha.

Velik interes naših tamkajšnjih rojakov nas je vseeno tako vzpodbudil, da smo začeli iskati potrebna denarna sredstva pri slovenskih podjetjih, privatnikih in drugih institucijah, ki so nam pač želeli kako pomagati.

Pomoč sponzorjev ter velik organizacijski napor vodstva zbora sta obrodila sadove in 13. aprila zjutraj smo z dunajskega letališča preko Londona odleteli v Toronto.

Sprejem je bil res enkratno. Že na letališču nas je pričakala množica Slovencev, ki so nas po močnem stisku rok in obilni večerji v njihovi dvorani odpeljali po svojih hišah.

Njihova gostoljubnost je bila nepopisna. Kuhali so nam najboljše jedi, nas vozili po mestu, če smo le imeli kaj prostega časa. Tega ravno ni bilo na pretek, saj smo se že v četrtek, 15. aprila odpeljali do uro oddaljenega Hamiltona in tam zapeli pri

slovenski maši, nato pa še na večernem koncertu.

Naslednji dan smo imeli koncert v Torontu, v soboto smo peli na Toronto-belokranjskem večeru, v nedeljo pa smo zapeli pri nedeljski maši ter zopet imeli popoldanski koncert.

Naši nastopi so bili vseskozi mnogoštevilno obiskani in na marsikaterem licu se je med občinstvom utrnila solza spomina na oddaljeno domovino.

Ves čas našega bivanja v Torontu je vse potekalo kot po maslu. K temu je veliko prispeval gospod Valentin Batič, tamkajšnji duhovnik, sicer pa doma iz Ajdovščine. Čudovito nam je uskladil urnik, nas vodil na izlete, razkazoval znamenitosti...

Sploh je v teh vrsticah premalo prostora za omembo vseh naših čudovitih kanadskih gostiteljev, od katerih smo se 21. aprila le stežka poslovili in preko Niagarskih slapov odšli v Cleveland, v Združene države.

Nastanili smo se po družinah in zopet bili deležni enake mere gostoljubnosti.

V petek 23. aprila smo imeli v slovenskem domu celovečerni koncert, naslednji dan smo predstavili slovensko pesem na clevelandski univerzi, nato pa smo se z avtobusom odpeljali v Chicago, kjer smo bili tudi izredno lepo sprejeti.

V nedeljo zjutraj smo zapeli v cerkvi Sv. Štefana ter imeli popoldne v bližnji dvorani koncert. Udeležilo se ga je mnogo Slovencev, ki so nas tako kot povsod, kjer smo nastopali, žareče spraševali o tem, kako je v Sloveniji, kaj se dogaja itd.

V četrtek, 29. aprila smo nato odleteli v New York, kjer je bil za 1. maj napovedan vseslovenski večer. Na prireditvi smo sodelovali tudi mi z nekaj pesmimi.

V nedeljo, 2. maja smo zapeli v cerkvi Sv. Cirila, ki je stisnjena na 8. cesti, popoldne, ko smo se sprehajali po mestu, pa nas je zelo presenetil odziv obiskovalcev metropolitanskega muzeja, ko smo kar sredi

množice predstavili nekaj vodopivčevih pesmi. Ljudje so nas presenečeni poslušali in burno ploskali.

To je bil tudi naš zadnji nastop v Ameriki. Naslednji dan smo se poslovili od vseh naših rojakov, ki so nas sprejeli v New Yorku, in odleteli nazaj v Evropo.

V Ljubljano smo tako prišli 4. maja zvečer ter se polni vtisov vrnili v naše študentske sobe.

LEANDER KOBAL

ROBI RODMAN

Vsi člani zbora se še enkrat zahvaljujemo vsem sponzorjem, ki so nam finančno ali kako drugače pomagali pripraviti naše gostovanje.

Posebna zahvala gre tudi našemu dirigentu Andreju Missonu, ki budno pazi na naše glasove.

PLEVE IN DROBTINICE

● Ali naj zopet začnemo pri voznem redu? Najbolje. Saj ne vem, če bomo sploh kdaj z njim prišli na zeleno vejo. Novi vozni red bi moral začeti veljati 31. maja, a ker so premenjali delovni čas že prej, je avtobusni vozni red začel veljati 19. aprila.

Vendar se Avtoprometu ni zdelo vredno napisati vsaj kakšne opombe na vipavski vozni red. Ko sem šla protestirat, so mi lepo povedali, da je bilo povedano po radiu in v "Primorskih". Saj ravno, ko povedo kaj o voznem redu na radiu, ste lahko v hlevu, na vrtu ali na stranišču in Primorskih tudi niste obvezni kupovati... Pa še - med majskimi prazniki so avtobusi vozili po sobotnem urniku, tudi medkrajevni. Na avtobusni postaji pa je ves čas visel NAPAČNI vozni red. Ko sem jezno telefonirala, so nalepili papirček s pravim voznim redom zraven napačnega. Že tretji dan so ga mulci potrgali. Jezno sem zopet poklicala, a so mi prijazno rekli, naj pokličem v Gorico-komercialo. "To je vaše delo, ne moje..." Pa je zaleglo. Sedaj so pod šipo na tablo nalepili dva povsem enaka vozna reda. Vendar ne zato, da bi me zafrkavali, ampak zato, da so prekrili spodnji vozni red, da ne bi motil ljudi...

● Na mostu pri Troštovih so lepe table z reklamami za trgovine. Lepo in prav! A prav bi bilo, da bi sneli tablo Elektrotehnika Ferjančič, Vojkova ulica, ko pa je sedaj Elektrotehnika pri Škapinu na Beblerjevi!

● Vsi srečni smo dočakalil začetek popravila "stare šole". Dela se vlečejo po polževo, enako popravilo pošte. Ubogi poštarji morajo še sedaj žgati luč pri belem dnevu in biti v jopicah sredi poletja, kar sploh ne pristoji "grajski gospodi".

Morda pa bodo naši pravnuki le dočakali, da bodo imeli enoizmenski pouk, če bodo staro šolo tako naglo popravljali. Naselite jo čimprej, saj se več kot pol oken ne da zapreti in za vse razbite šipe niso mulci krivi!

● Ko bo ta številka izšla, bo nabor za nami. Opomin, napisan z majhnimi črkami na A4 formatu v oknu Krajevne skupnosti bo verjetno premalo. Vendar upamo, da bodo letos vsaj

nekateri očetje spremljali nabornike, kot je zaželeno. Očete bo sram pred sinovi, sinove pred očeti, in se najbrž ne bodo tako hudo napili. Če se malo, naj se...

● Podskala bo zopet oživila. Nabor je le enkrat na leto, Podskala je odprta le čez poletje, tisto malo šundra bomo že prestali. Kaj pa kavarna? Saj so okna hermetično zaprta in se glasbe ven sploh ne sliši. A ker je v ozki ulici, vozila parkirajo vsepovsod v bližini, mladina se z motorji podi okrog in rahlja živce vsem bližnjim stanovalcem. Nekakšne prometne znake o prepovedi razgrajanja in hrupa v bližini kavarne bi se lahko kam postavilo, in bi bil volk sit in ovca cela.

● Sveti Pavel je, ko je prišel v Atene, rekel: "Ljudje Atenci, vidim, da ste zelo pobožni". Če bi prišel v Vipavo med prvo ali drugo mašo bi rekel: "Ljudje avtomobilisti, vidim, da ste zelo pobožni..." Ves prostor pred cerkvijo, vsa Beblerjeva, del Lavrinove, vse je v avtih. Morda bi bilo bolje, če bi tik do cerkve pripeljali le stare in onemogle družinske člane. Ostali bi raje parkirali na vojaškem parkirišču. Do sedaj ni bilo nesreče ob izhodu iz cerkve, ker so ljudje avtomobilisti ne le pobožni, temveč tudi previdni. A ker smo stari tudi gluhi, ne slišimo vedno avta za seboj.

Pa danes bodi zadosti. Če srečno prestanemo nabor, otvoritev Podskale in druge dobrote, se oglasimo zopet!

ODMEVI:

Dušan Lavrenčič je v marčevi številki Vipavskega glasa v Odmevih zapisal neverjetno informacijo - "Trgovsko podjetje Vipava bi se lahko razširilo in moderniziralo, saj jim je banka ponujala kredit. Vodstvo Trgovskega podjetja kredita ni hotelo. Potrebna je bila priključitev k Hublju, da so zgradili market."

Od kje avtorju (domačinu!) viri tako zmotnih podatkov?

Trgovsko podjetje Vipava je bilo solidno, dobro stoječe podjetje. Znano si je utrditi gromotni položaj tako, da skoraj ni več uporabljalo dragih kreditov, kljub - za tisto dobo - dobri založenosti svojih prodajaln. Kakšnih kreditov za razširitev in modernizacijo nam banka ni nikoli ponujala. S tedanjo kreditno sposobnostjo bi ga, seveda lahko najeli, če se ne bi tedaj pričeli zgrinjati nad podjetjem črni oblaki.

Prenos naše občine v Ajdovščino je bil že daleč nazaj, vendar ne toliko, da bi ne prišlo sorodnemu podjetju iz Ajdovščine na misel, da bi se polastilo omrežja trgovin našega trgovskega področja. Z združitvijo seveda! Tako bi sanirali lastno podjetje, ki jim ni ravno cvetelo. Da bi jim "ta sanacija" čim bolj uspela, so nameravali vse neživilske prodajalne ukiniti, češ, da je do Ajdovščine samo 7 km. Takemu predlogu se je naše

podjetje odločno zoperstavilo. Toda one je zamisel preveč mikala, da bi jo opustili. Da bi se združitev izsilila, je zadevo prevzela občina in s pomočjo raznih "forumov" so nas uspeli zlomiti. Toda združitev smo ponudili šempetrskemu grosistu "Grosist-Gorica", ki nas je v glavnem vse dotlej blagovno zalagal in smo si bili v odličnih odnosih. Grosist Gorica je bil nad našo ponudbo tako navdušen, da nam je njihovo vodstvo obljubilo takojšnjo postavitev marketa v Vipavi, kar se je tudi zgodilo. Tudi trgovine so ostale vseh dotedanjih branž. Tako je Hublju lepa riba ušla in ne dolgo zatem so se še sami pridružili h GG. Toda GG je bivšemu Hublju poveril vodstvo detajlistične službe na področju obeh bivših podjetij (že po moji upokojitvi), kar se je izkazalo za usodno zaradi poznejše odcepitve Hublja od GG. Kar Hublju ni uspelo prej, mu je zdaj. Očitno ni bilo nikogar, ki bi se zavzel za primerno izvedbo. Tako imamo sedaj slabo založene specializirane trgovine, kar je posledica slabe plačilne zmogljivosti Hublja. Hvalevredno je, da se vključujejo v prodajno ponudbo tudi privatne trgovine.

Moti me naštevanje pisca, česa vsega Vipavci (koliko jih je sploh moglo biti na odločujočih mestih) po vojni niso storili, so opustili ali zamudili. Ne bom se spuščal v

niz točk, vendar bi dodal še nekaj o tem, kaj je v Vipavo prišlo, pa ne bi smelo.

- Bencinska črpalka: Ko so, ker ni šlo drugače, zainteresirani povabili Istro-Benz, leta ni dobila dovoljenja, zato je moral dobiti pristanek Petrol, da postavi v Vipavi svojo črpalko. (Vsaj tako se je tedaj govorilo).

- Banka: Ljubljanska banka ni imela namena odpreti v Vipavi svoje poslovalnice, zato smo jo dobili iz Kopra. Ko pa je ta banka pričela poslovati (v bivši Majerjevi

hiši), je odprla svojo ekspozituro še Ljubljanska banka (v prostoru nasproti pošte). Kasneje sta si banki razdelili teritorija poslovanja in se je Kopraska banka odselila.

VINO PREMRL

S tem člankom zaključujemo polemiko na to temo!

Našim bralcem z veseljem sporočamo, da je naš krajan TOMAŽ SKAPIN dosegel naslov doktorja znanosti iz snovi Sinteza halogeniranih nižjih ogljikovodikov. Doktorat je opravil 25.8.1992 v Ljubljani. Ta častni naslov mu je bil podeljen 23.3.1993 na Univerzi v Ljubljani.

Ob visokem priznanju mu Vipavci iskreno čestitamo in želimo, da bi njegovo znanstveno delo obrodilo veliko dobrega za vse ljudi.

PRISPEVKI ZA VIPAVSKI GLAS OD 1.3.1993 DO 15.6.1993:

* Božo Šramel, Gradnikove brig. 13	500 sit
* Franc Ipavec Gradnikove brig. 13	1.000 sit
* Zinka Strnad Gradnikove brig. 13	1.000 sit
* Stanka Jamšek Gradnikove brig. 13	500 sit
* Jožka Ferjančič, Vojkova 6	1.000 sit
* Francka Ferjančič, Vojkova 5	2.000 sit
* Franc Kobal, Bevkova 4	1.500 sit
* Cilka Premrn, Gregorčičeva 1	1.000 sit
* Erna Poljšak, Gradišče 39 a	1.000 sit
* Julka Durn, Francija	200ff - 4.078 sit
* Katja in Nedelia Hrovatin, Na Produ 8	500 sit
* Peter Skapin, Na Produ 12	500 sit

Skupaj:

23.578 sit

Vsem se najlepše zahvaljujemo!

**VIPAUSKI GLAS - glasilo KRAJEVNE SKUPNOSTI VIPAVA
JUNI 1993
500 izvodov**

Pri pripravi te številke so sodelovali člani uredniškega odbora:

Gizela Furlan - urednica, Magda Rodman, Vera Poniž, Nada Kostanjevic, Cijan Štoka, Peter Vrčon, Franc Cerovšek, Ivan Princes, Mirjam Graovac in Marija Ceket - lektorica.

Naslovno stran je pripravil Branko Tomažič

Tisk: Papirna galanterija SEDMAK, Ajdovščina

Stavek: ARH & ART, Ajdovščina

Ilustriral: akademski slikar Marko Andlovic

LAVRICEVA KHUZNETA
AJDOVSCINA